

Þjóðfræði

Kennari	Rannveig Karlsdóttir	Sk.st.	RAN

Áfangalýsing:

Í þessum áfanga verður farið í grunnþætti þjóðfræða. Greinin er kynnt og farið yfir hvað einkennir hana og hver eru þau lykilhugtök sem tengjast efninu um leið og ólíkir þættir menningarinnar eru kynntir (t.d. sögur, hátíðir, leikir, dansar, hlutir, hópar, texti, hegðun, munnleg geymd, ólíkar tegundir flutnings). Íslenskir þjóðhættir eru skoðaðir. Lesnar þjóðsögur og farið yfir kenningar þjóðsagnafræða. Hversdagsmenning nútíðar og fortíðar er skoðuð og áhrif hennar á tungumál og lífshætti. Rýnt er í nútímann með augum þjóðlífsfræða og metið hvernig hægt er að nota ólíka miðla og texta til að koma merkingu á framfæri á ólíka vegu. Farið yfir aðferðafræði og siðferðileg álitæfni við söfnun þjóðfræðiefnis. Í vinnu og verkefnum áfangans reynir á kunnáttu í heimildavinnu, frumkvæði, sjálfstæð og skapandi vinnubrögð, gagnrýna hugsun, umburðarlyndi og virðingu fyrir skoðunum annarra.

Markmið:

Þekkingarviðmið:

Nemandi skal hafa öðlast þekkingu og skilning á:

- lykilhugtökum og grunnþáttum þjóðfræða
- munnlegri geymd
- mismunandi tegundum texta og ólíkri miðlun þeirra, áhrifum og túlkun
- áhrifum hversdagsmenningar m.a. á lífnaðarhætti og tungutak
- íslenskri menningu, úr hverju hún sprettur og tengslum hennar við útlönd
- þjóðsagnafræðum
- hugmyndafræði og viðhorfum fólks á ólíkum tímum
- heimildanotkun í tengslum við verkefnavinnu
- orðaforða sem þarf til að lesa í ólíkar heimildir (munnlegar, myndrænar, ritaðar, o.fl.)

Leikniviðmið:

Nemandi skal hafa öðlast leikni í að:

- lesa og greina ýmis konar texta frá ólíkum tímum og á ólíku formi sér til gagns og geta fjallað um inntak þeirra í ræðu og riti
- beita algengum stílbrögðum í tal- og ritmáli
- skilja og geta nýtt helstu kenningar og hugtök í þjóðfræði
- draga saman og nýta á viðurkenndan og gagnrýninn hátt upplýsingar úr hvers kyns heimildum og meta áreiðanleika þeirra
- vinna verkefni af ýmsu tagi og nýta sér uppbyggilega gagnrýni
- flytja af öryggi lýsingar og kynningar á verkefnum sínum, hver fyrir sig og með öðrum

Hæfniviðmið:

Nemandi skal geta hagnýtt þá almennu þekkingu og leikni sem hann hefur aflað sér til að:

- skrifa skýran, vel uppbyggðan og gripandi texta
- taka þátt í málefnalegum umræðum, tjá afstöðu sína og efasemdir um efnið og komast að rökstuddri niðurstöðu
- draga saman aðalatriði, beita gagnrýninni hugsun við lestur, túlkun og úrvinnslu krefjandi texta
- átta sig á samfélagslegum skirskotunum, dulduðum boðskap og hugmyndum
- beita skýru, vönduðu og blæbrigðaríku máli í ræðu og riti
- velja ritstíl eftir aðstæðum og viðtakendum
- vinna skapandi verkefni í tengslum við námsefnið

Námsgögn:

Þjóðfræði hvað? Kennsluefni fyrir framhaldsskóla eftir Þórunni Kjartansdóttur (tilraunanámsefni, aðgengilegt á netinu).

Námsefni frá kennara á Moodle kennsluvef námskeiðsins. Mikilvægt er að hafa í huga að glærur, glósur og greinar á kennsluvefnum eru einnig hluti af námsgögnum áfangans.

Áætlun um yfirferð og fyrirlögn námsmatspátta:

Tímabil (vikunúmer/ lotunúmer)	Námsefni (verklægt og bóklegt)	Heimavinna/verkefni	Vægi námsmatspátta
Lota 1 18/8 - 17/9	Þjóðfræði sem fag kynnt og hver viðfangsefni þess eru. Söfnunar- og rannsóknaraðferðir kynntar. Þjóðlífsfræði: Hversdags- og alþýðumenning, hópar og þjóðir, farið er yfir hvað teljast vera hefðir, hver er tilgangur þeirra, virkni og tenging við fortíðina. Skoðað verður hvernig hópar verða til og eru skilgreindir, hvernig fólk skilgreinir sig út frá því með ýmsu móti og rýnt í skiptinguna við og hinir. Farið í söfnunaraðferðir og viðtalstækni.	Efni úr kennslubók og frá kennara á Moodle. Efnisspurningar, heimalestur og verkefnavinna eftir því sem yfirferð vindur fram. Sjá nánari fyrirsmæli á Moodle.	Ritunarverkefni-heimildavinna 15%.
Lota 2 20/9 - 22/10	Þjóðháttafræði: Efnismenning kynnt og farið yfir áhrif hennar á hópa og einstaklinga. Skoðað verður hvernig líkami, fatnaður og heimili geta verið sjálfstæðir, merkingarbærir textar í ímyndarsköpun og sköpun sögunnar.	Efni úr kennslubók og frá kennara á Moodle. Efnisspurningar, heimalestur og verkefnavinna eftir því sem yfirferð vindur fram, auk námsmatspátta. Sjá nánari fyrirsmæli á Moodle.	Tímapróf 15%.
Lota 3 25/10 - 3/12	Þjóðsagnafræði: Hvað er þjóðsagnafræði? Hvar finnst það efni, hvernig er því safnað og hvernig er það rannsakað? Þjóðsögur, ævintýri, sagnir, flókkusögur, brandarar, kjaftasögur. Farið yfir einkenni ólíkra frásagna og frásagnaraðferða og skoðað hvað einkennir hverja um sig. Rýnt í gamlar og nýjar þjóðsögur í ýmsum útgáfum.	Efni frá kennara og úr kennslubók á Moodle. Heimalestur, efnisspurningar og verkefnavinna eftir því sem yfirferð vindur fram.	Skapandi verkefni og kynning 15%.
Öll önnin			Moodle verkefni sem samtals gilda 10% af lokaeinkunn. Verkefni, og spurningar fyrir vinnubók 15%. Lokapróf 30%.

ÍSLE3PH05

Námsáætlun haust 2021

Verkefnaskólinn á Akureyri

Námsmat og vægi námsmatsþátta:

Matsform: ☐ Símat ☒ Lokapróf/valið lokapróf ☐ Lokaverkefni		
Námsmatsþættir	Lýsing námsmatsþátta	Vægi
Skapandi verkefni og kynning	Nemendur vinna skapandi verkefni um valið efni og kynna fyrir samnemendum og kennara. Verkefni 10%, flutningur og kynning 5%.	15%
Vinnubók: Ýmiss konar verkefni	Nemendur svara spurningum og vinna ýmiss konar verkefni sem setja á í vinnubók og skila til kennara.	15%
Ritunarverkefni	Ritunarverkefni þar sem unnið er skv. fyrirmælum varðandi heimildanotkun og skráningu.	15%
Próf	Tímapróf	15%
Moodle verkefni	Moodle verkefni sem nemendur vinna á önninni upp úr lesefni áfangans.	10%
Próf	Lokapróf	30%
	Samtals:	100%

Einkunnir fyrir hvern námsmatsþátt eru birtar í INNU á því formi sem best hentar.
Annað: Nemendur þurfa að koma með fartölvur í kennslustund enda námsbók og námsefni að mestu á rafrænu formi.
Lögð er áhersla á að nemendur skili öllum námsmatsþáttum. Þau sem skila verkefnum eftir að skilafrestur er runninn út geta vænst þess að vera dregin niður skv. reglum íslenskudeildar (sjá Moodle). Athugið að ef kynningarverkefni er ekki flutt fyrir allan bekkinn heldur aðeins kennarann einan, lækkar einkunn nemandans. Í áfanganum er gert ráð fyrir töluverðri heimavinnu, bæði lestri og verkefnavinnu, enda er reiknað með að 40% vinnunnar í 5 eininga áföngum fari fram sem heimavinna. Fylgist því vel með og hefjist strax handa við lestur og verkefnavinnu.

Annað sem kennari vill að komi fram:

Nemandi sem er veikur á prófdegi, eða við önnur vinnuskil, skal tilkynna það að morgni til skrifstofu skólans, annars missir hann próftökurétt sinn/rétt til skila. Þeir nemendur sem missa af prófi/tímaverkefnum, vegna gildra ástæðna, eiga kost á því að vinna það upp, að höfðu samráði við kennara, einhvern af næstu 5 kennsludögum eftir próf-/matsdag.

Símar og önnur snjalltæki eru óheimil í kennslustundum nema með leyfi kennara. Nemandi sem ekki virðir þessa reglu má búast við að honum verði vísað úr kennslustund, sbr. skólareglur.

ATH! Vegna Covid-19 heimsfaraldurs geta skipulag og kennsluhættir breyst frá því sem hér segir.

Dagsetning: 17. ágúst 2021

Undirritun kennara

Undirritun brautarstj., fagstj eða staðgengils